

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ОСВІТИ

Збірник матеріалів

**XXVI підсумкової науково-практичної
конференції викладачів**

22 лютого 2024

Київ 2024

УДК 061.3(063)

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ОСВІТИ: Збірник матеріалів XXVI підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ / За заг. ред. М.В. Трофименка. Київ: МДУ, 2024. 406 с.

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет вченою радою Маріупольського державного університету (протокол № 11 від 22.04.2024)

Редакційна колегія:

Голова Трофименко М.В., ректор МДУ, кандидат політичних наук, професор;

Члени редколегії Балабаниць А.В., доктор економічних наук, професор;
Безчотнікова С.В., доктор філологічних наук, професор;
Булатова О.В., доктор економічних наук, професор;
Задорожня-Княгницька Л.В., доктор педагогічних наук, професор;
Іванець Т. М., голова Ради молодих вчених МДУ, кандидат політичних наук;
Константинова Ю. В., кандидат історичних наук, доцент;
Омельченко В.Я., доктор економічних наук, професор;
Павленко О.Г., доктор філологічних наук, професор;
Романцов В.М., доктор історичних наук, професор;
Сабадаш Ю. С., доктор культурології, професор;
Тарасенко Д. Л., доктор економічних наук, професор;
Толпежніков Р.О., доктор економічних наук, професор.

Збірник містить матеріали XXVI підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ, яка відбулася 22 лютого 2024 року в Маріупольському державному університеті.

У матеріалах висвітлені актуальні проблеми розвитку міжнародних відносин та зовнішньої політики, філософії та соціології, історії, економіки та менеджменту, права, екології, кібербезпеки, документознавства, культурології, журналістики, філології, літературознавства, методики викладання, педагогіки та психології.

Видання адресоване науковцям, викладачам, аспірантам та здобувачам вищої освіти, а також усім, хто цікавиться сучасними проблемами науки та освіти.

Редакція не несе відповідальності за авторський стиль тез, опублікованих у збірнику.

Іншої альтернативи немає: українська вища освіта має бути кращою, якісною, конкурентною, динамічною та інноваційною і уважною не тільки до суспільних потреб і вимог ринку праці, а й для забезпечення духовного поступу нації, зокрема в умовах протидії російській військовій агресії.

Прикладом слугує взаємодія кафедри культурології Маріупольського державного університету з Департаментом культурно-громадського розвитку Маріупольської міської ради щодо реалізації проекту культурної деокупації Маріуполя.

Література

1. Панельна дискусія на тему: «Маріуполь. Культурна де окупація. Народження міста Марії. URL: <https://ndiu.org.ua/novyny/naukovi-konferentsii-kruhli-stoly-festyvali/panelna-dyskusiya-na-temu-mariupol-kulturna-deokupatsiya-narodzhennya-mista-mariyi>

2. Проблеми сучасного підручника: навчально-методичне забезпечення освітнього процесу в умовах воєнного часу: збірник тез доповідей / [ред. кол.; голов. ред. О.М. Топузов]. Київ : Педагогічна думка, 2022. 388 с. URL: <https://doi.org/10.32405/978-966-644-616-2-2022-390>

3. Феномен культури постглобалізму – контекст військових конфліктів. Виклики і перспективи культурологічного аналізу в повоєнному світі: зб. мат. IV Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 22 листопада 2022 р.: у 2 ч. / Маріупольський. ун-т. ; заг. ред. Ю. Сабадаш; ред. та упоряд. С. Янковський. Київ: Маріупольський університет, 2023. Ч. I. 157 с. Ч 2. 103 с.

Сабадаш Юлія,
докторка культурології, професорка, завідувачка кафедри культурології
Маріупольський державний університет

ДОСЛІДНИЦЬКИЙ ПРОСТІР УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРОЛОГІЇ: НЕОБХІДНІСТЬ СИСТЕМАТИЗАЦІЇ ТА УЗАГАЛЬНЕННЯ

Очевидним є той факт, що в сучасних умовах, – йдеться про третє десятиліття поточного століття – вкрай необхідно проаналізувати й оцінити напрацьоване, а, подекуди, і скорегувати дослідницький процес, запропонувавши власне – авторське – бачення «проблемного поля» культурології в контексті української гуманістики, загалом. Саме тому, автор тез, останнім часом працює над авторським дослідженням «Дослідницький простір української культурології: витоки, сучасний стан, перспективи», що й спонукало в

необхідності як систематизації, так і узагальнення доволі розгалуженої проблематики вітчизняної культурології – нової гуманітарної науки, – яка активно розвивається від 90-х років минулого століття.

Складність ситуації, що простежується на теренах вітчизняного культурологічного знання, багато в чому визначається хаотичним розвитком культурології в умовах 90-х років ХХ століття, коли йшов процес перекваліфікації представників різних гуманітарних наук у культурологів, оскільки спеціалістів такого профілю країна не мала. Внаслідок цього, або акцентувалася історія культури, або практикувалося додавання культурологічного – аспекту, виміру, контексту – чи не до кожної, близької до культурології, теми. Оскільки специфічні засади, які атрибутувалися б саме як засади культурологічного аналізу ще не були розроблені, дослідження найрізноманітніших проблем спиралися на традиційну методологію, яка роками відпрацьовувалася на гуманітарних теренах. Подібний «дослідницький прийом» створював ілюзію аргументації нового гуманітарного знання у просторі «історія культури – культурологія».

У сучасних умовах, хоча і доволі повільно, але ситуація змінюється, передусім, за рахунок обґрунтування чинників нової спеціальності та викладання культурології в переважній більшості вузів. Помітно активізувалася і науково-дослідницька сфера. Все це вимагає чіткого усвідомлення та відтворення тої ситуації, яка існує сьогодні, і може бути спрогнозована на кілька найближчих років.

Отже, розкриття «за» і «проти» теперішнього теоретико-методичного стану української культурології і створення авторської моделі витоків, сучасного стану та перспектив розвитку культурологічного знання, адже воно базується саме на засадах культурології, сьогодні є на часі, цікавим та перспективним для дослідження.

Сікорська Ірина
доцент, доцент кафедри культурології,
директор Центру міжнародної освіти
Маріупольський державний університет

КУЛЬТОРОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У ВИЩІЙ ОСВІТІ УКРАЇНИ

Вища освіта в Україні сьогодні стає платформою для співпраці та взаєморозуміння між різними культурами. Вищі навчальні заклади виступають як агенти культурної